

Antwoorden op vragen tijdens het webinar *Gelijkwaardig en Inclusief*

Organisatie en financiering

Op welke manier zou de minister van Sport regie moeten nemen op gebied van zichtbaarheid van de sport?

De minister van Sport kan op diverse manieren regie nemen om paralympische sport steviger te positioneren en zichtbaarder te maken. Daarbij heeft ze diverse beleidsinstrumenten tot haar beschikking. Een voorbeeld is de betrokken partijen bij elkaar aan tafel uit te nodigen om een gezamenlijk plan of gezamenlijke visie op te stellen. De minister zorgt daarbij voor verbinding tussen partijen. Een andere manier van regie nemen is door met subsidievoorwaarden inclusieve topsportevenementen te stimuleren, waardoor paralympisch sport ook voor het publiek zichtbaarder wordt.

Een inclusieve samenleving komt er niet door alleen de minister van sport te overtuigen. In hoeverre worden ook andere bewindspersonen betrokken om de randvoorwaarden (mobiliteit, financiën) mogelijk te maken?

Nederland heeft het VN-verdrag Handicap ondertekend. Dit houdt in dat de overheid verplicht is te werken aan een betere positie van mensen met een beperking op alle fronten. Met het programma *Onbeperkt meedoen!* heeft de overheid diverse doelen gesteld om drempels in de samenleving te verminderen, zodat mensen met een handicap kunnen leven zoals ze dat zelf willen. Vervoer is daarbij een van de aandachtspunten.¹

Het bewust onderbrengen van paralympische programma's binnen sportbonden heeft veel goeds gebracht. Ten eerste straalt dit uit dat paralympische sport gewoonweg echte (top)sport is. Ook is binnen de bonden de specifieke kennis over de betreffende sport geborgd. Wat precies adviseert de Sportraad nu wel en niet centraal te bundelen? En hoe worden de goede kanten van het onderbrengen bij sportbonden behouden?

De NLSportraad onderschrijft dat de organisatorische integratie bij de sportbonden en NOC*NSF veel heeft bijgedragen aan de ontwikkeling

¹ [Programma Onbeperkt meedoen! | Rechten van mensen met een beperking | Rijksoverheid.nl](#)

van de paralympische (top)sport. De raad vraagt zich echter wel af of de kennis en de belangenbehartiging voldoende zijn geborgd.

Ten gevolge van de organisatorische integratie is de besluitvorming over paralympische en niet-paralympische topsport een interne aangelegenheid van de sportbonden en NOC*NSF geworden. Er zijn geen externe belangenbehartigers als het gaat om de agendering van paralympische (top)sport. Daarnaast constateert de NLsportraad dat, meer dan bij olympische sport, in de paralympische sport vaak sprake is van kleine eenheden bij zowel sportbonden als NOC*NSF. Dit maakt de positie van paralympische topsport kwetsbaar; met het wegvallen van één persoon kan de kennis over de paralympische topsport al zijn verdwenen.

Met de overdracht van de taken van Gehandicaptensport Nederland aan NOC*NSF is in 2014 ook het classificatie-instituut overgegaan. Ook hier constateert de NLsportraad dat het netwerk van kennis en belangenbehartiging aandacht vraagt. Zowel sporters, coaches, classificeerders als bondsmedewerkers missen specifieke kennis of weten niet bij wie ze terecht kunnen om die kennis op te doen. Er is onvoldoende structuur ingericht om het classificatienetwerk in stand te houden en te ondersteunen. De raad adviseert praktijkkennis onder te brengen bij een ondersteuningspunt bij NOC*NSF. Het gaat daarbij om kennis op het gebied van classificaties, aanpassingen in training, sporthulpmiddelen of technologische ontwikkelingen. In 2014 is door het ministerie van VWS besloten de kennisfunctie rondom gehandicaptensport over te dragen van Gehandicaptensport Nederland naar het Kenniscentrum Sport en Bewegen. De raad adviseert om extra te investeren in deze kennisfunctie.

Zou het niet van inclusief denken getuigen als technisch directeuren van bonden de paralympische sport dezelfde waarde toekennen als de olympische sport en daar dan ook in investeren zodat de kennis niet verdwijnt? Dan voorkom je dat een centraal punt nodig is.

De NLsportraad ziet dit inclusief denken als stip op de horizon. Het uiteindelijke doel is dat inclusiviteit een normale gang van zaken is. De raad constateert echter ook dat de positie van de paralympische sport nog niet zo stevig en gelijkwaardig is, dat inclusief denken mogelijk is. Tot die tijd adviseert de NLsportraad via een centraal punt de kennis en belangenbehartiging van de paralympische sport te centraal te borgen.

Wat vindt de NLsportraad ervan om bij het verlenen van paralympische topsportfinanciering als voorwaarde te stellen dat een sportbond aantoonbaar capaciteit vrij moet maken voor sportstimulering?

De NLsportraad vindt dat de governance en transparantie van de financiering van topsport beter kan. Dat geldt ook voor de paralympische

topsport. Het ministerie van VWS stelt geen voorwaarden aan de besteding van topsportmiddelen ten behoeve van de breedtesport.

Ik zie de link tussen 'gidsland' en het aantal gewonnen medailles niet. Juist door het aantal gewonnen medailles, kijken andere landen naar ons. Dus laten we vooral medailles blijven winnen, en daarnaast gidsland zijn/blijven/worden.

Als Nederland gidsland is en andere landen helpt met doorontwikkelen, worden naar verwachting de prestaties in die landen ook beter. De internationale competitie wordt daarmee sterker en dit verkleint mogelijk de kansen op medailles van Nederlandse topsporters. Tegelijk zou het ook als extra prikkel voor de Nederlandse doorontwikkeling kunnen werken. De NLsportraad ziet ook dat de maatschappelijke waarde van de paralympische sport groter is dan enkel het winnen van medailles; de inzet van Nederland als gidsland draagt daaraan bij.

Waarom is dovensport niet geïnccludeerd in het paralympisch topsportbeleid in Nederland en is er geen financiering beschikbaar voor hun topsportprogramma's?

De NLsportraad heeft geconstateerd dat NOC*NSF en de leden alleen sporten die op het Paralympisch programma staan, erkennen als topsport voor mensen met een handicap. Deze selectie van sporten kan aanspraak maken op topsport- en opleidingsmiddelen, afhankelijk van de internationale positie van die tak van sport. Dovensport is zowel internationaal als in Nederland niet opgenomen in het Paralympisch programma. Niet alleen sporters met een auditieve handicap, maar ook sporten als CP-voetbal of zeilen hebben daardoor geen toegang tot financiële middelen voor topsport. De NLsportraad geeft in haar visie op doorontwikkeling aan dat de huidige reglementen beperkend werken. In de 'valide' topsport is ook ruimte voor niet-olympische sporten, zoals korfbal.

Hoe kan voetbal voor sporters met een amputatie paralympisch worden? Waar ligt die lobby. Er zijn wel EK's en WK's en zelfs een heuse champions league.

De beslissing of een sport wordt toegelaten op de Paralympische Spelen ligt bij de internationale federatie en het Internationaal Paralympisch Committee (IPC). De World Amputee Football Federation wordt nog niet door het IPC erkend voor doorontwikkeling als internationale topsport. In Nederland heeft Gehandicaptensport Nederland nog de verantwoordelijkheid voor de diverse aangepaste voetbalvormen.

Er zijn veel klassen en relatief weinig atleten in Nederland. Zou er meer sturing en focus moeten komen in Nederland? Dus niet alle sporten en alle klassen 'aanhouden' voor Nederland?

In de paralympisch sport blijft, zowel in Nederland als internationaal, het aantal atleten voor een sport of voor een klasse een uitdaging. In een aantal sporten wordt daar door middel van innovatie van classificatieregels goed ingespeeld op het creëren van meer massa.

De vraag of bepaalde sporten in Nederland een focus moeten krijgen en andere sporten dus niet, herkent de NLsportraad uit de discussies. In het huidige topsportbeleid van NOC*NSF wordt ook een focus gelegd op bepaalde sporten vanuit de internationale positie op de medaillespiegel. De NLsportraad heeft ook gehoord dat bij talentdagen die focus plaatsvindt doordat coaches sporters benaderen vanuit de mogelijkheden die hun (mate van) handicap biedt om succesvol te zijn in een bepaalde tak van sport. De raad stelt hier vraagtekens bij, het is opportunistisch om op die manier sporters te selecteren. De keuze van de sporter zelf zou leidend moeten zijn. Ook bij breedtesport speelt die vraag: moet je bepaalde takken van sport in een regio wel/niet stimuleren voor mensen met een handicap? De NLsportraad vindt het belangrijk dat alle Nederlanders deel kunnen nemen aan hun sport naar keuze.

Sportstimulering en talentontwikkeling

Zichtbaarheid begint door meer mogelijkheden/voorzieningen aan te bieden bij reguliere sportclubs. Wat is er nodig om dat meer te stimuleren?

In het adviestraject over paralympische topsport heeft de NLsportraad beperkt aandacht besteed aan wat er nodig is om de breedtesport verder te ontwikkelen. Uiteraard vraagt doorontwikkeling van topsport om stimulering van de breedtesport en aandacht voor talentontwikkeling. Algehele stimulering heeft echter veel meer doelen dan alleen doorstromen naar talentontwikkeling en mogelijk een topsportcarrière. Dit vraagt om een ander advies.

Moet er in het kader van professionalisering binnen bonds- en beroepsopleidingen meer aandacht komen voor een aparte opleiding voor trainer-coaches specifiek voor de parasport? Of zou dit een vast onderdeel moeten worden van de reguliere opleiding?

Veel sportbonden hebben in hun opleidingen wel een module gehandicaptensport opgenomen. Ook sportopleidingen in het mbo en hbo besteden aandacht aan sport voor mensen met een beperking. De omvang in uren is echter zeer beperkt en de mate van specialisering vaak gerelateerd aan de keuze voor een stageplek. Vaak zijn deze

opleidingen gericht op sportstimulering en breedtesport en niet op topsport.

De NLsportraad adviseert de minister voor Sport en de minister voor Onderwijs om te stimuleren dat diverse aspecten van gehandicaptensport als vast onderdeel opgenomen worden in de opleidingsstructuur van de sport, maar ook in aanpalende domeinen als (bewegings)onderwijs en gezondheidszorg.

Moeten coaches ook specifieke kennis hebben van de handicaps van de topsporters en in hoeverre is hier ontwikkeling op nodig?

Meningen verschillen in hoeverre een paralympische trainer/coach specifieke kennis moet hebben van medische en inspanningsfysiologische aspecten van het trainen van mensen met een handicap. De raad constateert dat de professionalisering van coaches en trainers in de paralympische topsport groeiende is: steeds vaker komen paralympische coaches uit de sport in plaats van uit de revalidatie, en ontvangen ze hetzelfde salaris als hun olympische collega's. Onderzoek van de Universiteit Utrecht laat zien dat paralympische topsporters tevreden zijn over hun coach. Driekwart van deze sporters vindt de kennis en expertise van hun coach goed en een vijfde vindt het niveau voldoende.²

Op dit moment is Paralympische TeamNL zelf maar weinig divers/inclusief. Zwaardere beperkingen en bepaalde groepen (cultureel, sociaal/economisch) zijn enorm ondervertegenwoordigd. Heeft de Sportraad hier ideeën over?

De NLsportraad heeft daarover geen advies gegeven. Wel heeft de raad gevonden dat het internationaal een aandachtspunt is dat mensen met een ernstigere handicap minder kans hebben om aan de paralympische spelen deel te nemen.³ In Nederland is bekend dat jongeren uit het speciaal onderwijs, die vaker zwaardere beperkingen hebben, meer belemmeringen ervaren om kennis te maken met sport, zich aan te sluiten bij een club of zich aan te melden voor talentdagen.

Het is bekend dat kinderen met een lagere sociaaleconomische achtergrond of andere etniciteit minder aan sport doen. Er zijn geen gegevens bekend in hoeverre kinderen met een handicap uit bepaalde culturele of sociaaleconomische groepen aan sport doen, maar de combinatie van beide factoren zal de sportdeelname waarschijnlijk belemmeren.

² [Het paralympisch topsportklimaat in Nederland - Van der Roest \(2021\) | Essay | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

³ [The Paralympics strive for inclusion. But some rules unfairly exclude athletes with severe disabilities \(theconversation.com\)](#)

Aandacht voor paralympische sport bij evenementen en in de media

Gelijkwaardige aandacht voor en inclusie van paralympische sport in sportevenementen kent nog diverse vraagstukken. Zo moet de paralympische sport geen ‘bijnummer’ zijn van olympische sport. Een kijker is van mening dat samengaan alleen kan als classificatie afgeschaft wordt en alleen de allersterksten - ongeacht handicap - paralympisch mee mogen doen. Hoe denkt de NLsportraad dat die gelijkwaardige aandacht vorm moet krijgen?

De NLsportraad constateert dat paralympische topsport buiten de Paralympische Spelen beperkt aandacht krijgt in de media. Ook het aantal evenementen waarin paralympische sporters onderdeel zijn van een regulier sportevenement is beperkt. Hierin is een ontwikkeling nodig. Bij veel paralympische sporten zijn evenementen nog niet op een gelijk niveau als olympische sporten.

In dat licht moet ook de aanbeveling gezien worden om bij subsidieverstrekking aan grote sportevenementen als voorwaarde de deelname van paralympische topsportdisciplines – ten minste als demonstratiesport – te stellen. Om te beginnen kan de minister daarbij denken aan Europese en wereldkampioenschappen voor de jeugd, zodat de nieuwe generatie topsporters hiermee opgroeit. Een andere suggestie is subsidie beschikbaar te stellen om van de *Olympic Experience* een *Olympic & Paralympic Experience* te maken. Daarmee kunnen paralympische topsporters meer aandacht krijgen, krijgt paralympische topsport meer bekendheid bij de bevolking en wordt het voor sponsors aantrekkelijker te investeren in de paralympische topsport.

Daarnaast ziet de NLsportraad de discussie over en innovatie van classificatiesystemen als goede ontwikkelingen om classificatie objectiever te maken en de sport aantrekkelijker te maken voor het publiek. De verantwoordelijkheid voor deze ontwikkelingen en keuzes ligt bij de internationale federaties en het IPC, maar Nederland kan daarin een actieve rol kiezen als gidsland. De NLsportraad ziet dat er mogelijkheden zijn om parasporters uit verschillende klassen tegen elkaar te laten sporten. Het karakter van een sport bepaalt wat mogelijk is, openstaan voor innovatie van alternatieve methodes of spelregels is van belang.

Hoe kunnen VWS en OCW media-aandacht vergroten?

In het mediabesluit maken de overheid en de publieke omroep afspraken hoe en hoeveel aandacht ze aan een onderwerp besteden. Dat is tegenwoordig zowel via lineaire media (tv), maar ook on demand (via bijvoorbeeld NPOstart) of online (via livestreams). In de afspraken tussen de overheid en de publieke omroep liggen daarmee mogelijkheden om bepaalde onderwerpen, zoals de paralympische

sport, meer aandacht te geven. De NLsportraad adviseert meer aandacht op tv te geven aan paralympische sport.

Er bestaat niet alleen verschil in aandacht tussen olympische en paralympische sport (“reguliere” versus “aangepaste” sport). Er is meer aandacht voor voetbal dan voor korfbal of roeien. Hoe verhoudt dit zich tot het advies van de Sportraad om media-aandacht paralympisch-olympisch meer gelijk te trekken? Waarop baseert de Sportraad de gewenste mate van aandacht?

De NLsportraad adviseert meer aandacht aan paralympische sport in de media te geven. Om de paralympische sport bekender te maken en om te zorgen voor een gelijkwaardigere positie voor paralympische sport en sporters. Maar de raad weet ook dat niet alle paralympische sporten evenveel zendtijd of aandacht zullen krijgen. Dat verschil is ook te zien tussen olympische sporten. Gelijkwaardigheid is daarmee ook geen absoluut gegeven voor alle afzonderlijke paralympische sporten. De NLsportraad vindt in het kader van gelijkwaardigheid wel dat de overheid juist voor paralympische topsporten een stap extra kan doen.

Het adviestraject

Waarom is de Koninklijke Nederlandse Doven Sport Bond (KNDSB) niet betrokken bij dit adviestraject?

De NLsportraad heeft naar aanleiding van de adviesaanvraag het advies gericht op de bestaande paralympische takken van sport, zoals die door het Internationaal Paralympisch Committee (IPC) zijn erkend.

Waarom heeft de NLsportraad aparte bijeenkomsten georganiseerd voor wetenschap en stakeholders in het adviestraject? Hoe kan de wetenschap een stakeholder worden bij de doorontwikkeling van de paralympische topsport?

Om als NLsportraad onafhankelijk advies te kunnen geven, is het belangrijk zoveel mogelijk partijen te horen onafhankelijk van elkaar, om belangen goed te scheiden. De NLsportraad adviseert in haar advies aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) om diverse partijen bij elkaar aan tafel te zetten om de visie op de doorontwikkeling van de paralympische sport uit te werken. Wetenschap kan daarbij ook een van de partijen zijn.